

Zmínil jsem již drtivou většinu?

Zamýšleli jsme se nad slovy nadužívanými, plevelnými a nadfloskulemi. V současné publicistice mezi nimi mají některá zvláštní postavení, například sousloví „napříč politickým spektrem, kapitán průmyslu, filosofie našeho nehtového studia, hlasovací mašinerie, vlajková loď, vyslat signál, zmapovat“ a další. Zvláště alergický jsem v poslední době na dva výrazy: na (již připomenutou) *drtivou většinu* a na sloveso *zmínit*, *zmiňovat se*.

U *drtivé většiny* mi vadí zvláště ta nabubřelost a jakási militantnost. To že většina občanů je nyní pro zákaz kouření, přece nutně neznamená, že to musí být většina *drtivá*. Já například, ač nekuřák, svou kamarádku kuřačku rozhodně drtit nehodlám.

Slovo *většina* se v publicistice jako samostatné dnes snad už ani nevyskytuje: když většina, tak automaticky *drtivá*. A slovo *drtivý* v onom sousloví již natolik významově vyčpělo, že je jeho výpovědní hodnota téměř nulová; *drtivou většinou* dnes může být i pětapadesát procent – samozřejmě pouze, jde-li o většinu, s níž sympatizuji (pokud ne, tak naopak řeknu, že „celých pětáctýřicet procent bylo proti“).

Děsí mě *drtivé většiny*. Copak by nestačila třeba *výrazná převaha*? To je sousloví na rozdíl od *drtivé většiny* pa-

cifistické: *převaha* – prostě jedna strana, jedna myšlenka *převážila* a to stačí; není třeba nikoho drtit.

Někdy nás toto sousloví vede až ke směšnosti. Například když slyšíme, že „*drtivá většina* návštěvníků cukráren dává přednost vanilkovým věnečkům před laskonkami“. To se to v těch cukrárnách ale drtí, co.

A nyní o slovesech *zmínit*, *zmínit se*, *zmiňovat*, *zmiňovat se*. Nenormální je jejich inflace v soudobém jazyku, jejich výrazné nadužívání. Zkuste si poslechnout téměř jakýkoli rozhovor, jakýkoli publicistický pořad a dělejte si čárky. Permanentně se *zmiňuje*, nikdy se *nepřipomíná*, *neuvádí*, *nepodotýká*, *nehovoří*, *nepoznamenává*, *neříká*, nikdo ani *neučíní zmínku* – pouze *zmiňuje*.

Slovo *zmínit* výpovědní hodnotu nepochybně má a nečiní naši výpověď nesrozumitelnou. V tomto směru je v pořádku. Ale stalo se natolik agresivním, že veškeré další možnosti vyjádření téměř potlačilo. A jazyk ochuzený se stává jazykem stereotypním, účelněji vybaveným k tomu, aby se stal nástrojem ovlivňování, manipulování. Svoboda myšlení (a vyjadřování) totiž mimo jiné tkví v tom, že jsme schopni myslet (a vyjadřovat se) tvořivě, košatě. *Drtivá většina* (tady je to *drcení* bohužel namísto) politiků a komentátorů však permanentně *zmiňuje* a zapleveluje nás často výpovědmi, které ve skutečnosti nestojí ani *za zmínku*.